

FRÁGREIÐING

Haruveiðan í fjør var minni enn helvtina av tí hon var í 2014

Tilsamans vóru 4.012 harur skrásettar at vera skotnar í Føroyum í 2015. Bestir vóru Sørvingar í hagapartinum »Norðurtriðingi, Norðaripartur«. Teimum á baki vóru teir í »Suðurtriðingur – Ytripartur« eisini í Sørvági og á triðja plássi vóru harumenninir í Sundshaga í Sandavági

Eyðfinn Magnussen
biologur, Fróðskaparsetur Føroya



Hetta kann lesast í frágreiðingini »Haruveiðan í Føroyum 2015«, sum kom út í februar mánað. Hetta er fjórða royndin hjá mær at gera eitt yvirlit yvir, hvussu nógvar harur verða skotnar í Føroyum. Fyrsta royndin var gjørd í 2012.

»Eg hoyrði várið kalla«, yrkir Karsten Hoydal so vakurt í einari av sínum yrkingum. Ein passandi byrjan, nú várið stendur fyri framman og fyrstu flytifuglarnir eru komnir til landið og tær fyrstu krokusplanturnar hava stungið seg upp úr moldini.

Jú sanniliga, vit gang móti ljósari tíðum, sum flestu okkara munnu gleðast um. Men hvør árstíð hevur sína sjarmu. Í november og desember geltu skotini í føroysku fjøllunum, tá menn skutu harur og við spenningi fylgdu við haruskjótingini kring landið.

Hóast árið í fjør royndist illa til haru, so vísti endaliga uppgerðin, at 4.012 harur vórðu skrásettar at vera skotnar í Føroyum í 2015. Samlaða haruveiðan man tó helst hava verið eitt vet hægri; kanska einar 4.500 harurnar tilsamans, tí tað eru uttan iva veiðitøl, sum ikki eru skrásett.

Í Føroyum eru tilsamans umleið 450 hagar, men tað er sera ymiskt, hvussu nógvar harur vórðu skotnar í teimum ymisku høg-unum kring landið. Í kanningini eru veiðutøl frá 197 høgum, men av teimum tilsamans 4.012 harunum, sum vórðu skotnar í Føroyum í fjør, var helvtin skotin í 36 av høgum; av hesum vórðu 25 %, tað er 1.987 harur, skotnar í 13 høgum. Men tað eru nakrir hagar, sum skara framúr, tí í 20 teimum bestu haruhøgumum fingur teir tilsamans 1.350 harur, sum er 34% av samlaðu veiðuni í Føroyum í 2015.

Raskastir at skjóta harur í Føroyum í 2015 vóru teir í hagapartinum »Norðurtriðingi, Norðaripartur« í Sørvági, eisini nevndur »Norðurtriðingur – Uttanfyrri Anna«. Teir skutu tilsamans 113

harur, sum teir fingur á 8 túrum. Teimum á baki vóru teir í »Suðurtriðingur – Ytripartur«, eisini í Sørvági, við 92 harum á 9 túrum. Á triðja plássi vóru harumenninir í Sundshaga í Sandavági, við 78 harum á 10 túrum.

Vestmanna er harubygdin í Føroyum

Vestmanna er tann bygdin í Føroyum, har mest verður gjørt burtur úr haruskjóting, og tað var eisini í Vestmanna, eins og undanfarin ár, at flestu harurnar vórðu skotnar í 2015. Tilsaman skutu vestmenningar 392 harur á 54 túrum. Men hetta er bert ein triðingur av tí, sum teir fingur í 2014, tá vestmenningar skutu 1.120 harur á 74 túrum. Næstflestar harur skutu teir í Sørvági, 372 harur á 43 túrum, men hetta er bert 80% av tí, sum teir fingur í 2014, tá teir skutu 496 harur á 42 túrum. Á triðja plássi er Sandavágur við 322 harum á 60 túrum og á fjórða plássi er Miðvágur við 236 harum á 45 túrum.

Veiðan dag fyri dag

Í kanningini er skrásetingin av haruveiðuni gjørd fyri hvønn einstakan dag, sum skotið hevur verið. Tí ber eisini til at gera upp, hvussu veiðan hevur hiltast dag fyri dag í veiðitíðin, og til ber at samanbera, hvussu veiðan hevur verið í mun til undanfarin ár.

Í 2015 var fyrsti dagur, har loyvt var at skjóta harur, mánadagur 2. november. Hendan dagin, skutu teir tilsamans 348 harur, sum teir fingur á 31 túrum kring landið. Árið fyri fall tað eisini soleiðis, at fyrsti dagur, tá loyvt var at skjóta harur, eisini var ein mánadag (3. november). Tann dagin fingur teir munandi meira; 1.100 harur á 75 túrum, ella umleið triggja ferðir so nógv, sum fyrsta dag í 2015.

Samanbera vit haruveiðuna í 2015 við 2014, síggja vit, at veiðan sum heild hevur verið munandi minni allar dagarnar. Samlaða úrslitið gjørdist tí eisini, at talið av skotnum harum í 2015 einans var 43 % av tí, ið skotið var í 2014, og túratalið 60%.

Flestu harturnar skotnar í Streymoynni

Eins og undanfarin ár, vóru eisini flestu harurnar í 2015 skotnar í Streymoynni; íalt 1.612 harur. Hetta er tó bara 41% av samlaða talinum av harum, sum vórðu skotnar í Streymoynni í 2014, tá teir fingur 3.924 harur á 388 túrum. Samlaða talið av harum, sum vórðu skotnar í Streymoynni, svarar til 40% av øllum harunum, sum vórðu skotnar í Føroyum í 2015. At sløk helvtin av øllum harunum í Føroyum verða skotnar í Streymoynni er vanligt. Í 2012 vóru 47% av teimum føroysku harunum skotnar í Streymoynni, í 2013, 45% og í 2014, 42%.

Næstflestar harur vórðu skotnar í Vágum, har teir tilsamans fingur 1.059 harur. Hetta er væl undir miðal, og bara 60% av samlaðu veiðuni í 2014. Til samanberingar kann nevast, at í 1991 og í 1997 vórðu umleið 1.400 haru skotnar um árið í Vágum hvørt árið. Í Eysturoyinni skotur teir 644 harur í 2015, og á Borðoyinni 212 harur.

Lítið til av haru í 2015

At so lítið varð skotið av haru í Føroyum í 2015, samanborið við undanfarin ár, kemst í høvuðs-



Frágreiðingin um haruveiðuni í Føroyum í 2015 byggir á tøl frá tilsamans 636 harutúrum í 197 hagapørtum kring landið. Her kanst tú lesa um, hvussu gingist hevur við haruveiðuni kring landið. Eisini ber til at síggja hvussu nógvar harur eru skotnar tilsamans í hvørjari oyggj, í hvørjari bygd og í hvørjum haga, og hvussu nógvar harur eru skotnar hvønn dagin. Frágreiðingin er 44 blaðsíður til longdar og liggur á heimasíðuni hjá setrinum Setur.fo

heitum av tveimum grundum: Tann fyrra er tað vánaliga veðrið, sum var í november og desember mánað. Hetta gjørdi, at líkindini at skjóta vóru stak vánalig, og tað vóru nógvir dagar, at tað als ikki var farandi í hagan. Tí gjørdist samlaða veiðan eisini munandi minni enn undanfarin ár.

Eisini víst tað seg at vera munandi minni til av haru í 2015, enn tað plagar at vera. At so lítið var til, kemst uttan iva av tí vánaliga veðrinum, sum var fyrst í árinum. Føroyska haran leggur triggjar ferðir um árið: Fyrsta løgan er í februar – mars, onnur í mai – juni og triðja løgan er í august – september. Tveir til triggir ungar eru í hvørjari løgu. Tá fyrsta løga var lögð í februar, var nóggur kavi, tað sama hendi, tá onnur løgan var lögð í mai mánað. Tí kann roknast við, av meginparturin av hesum ungunum ikki eru komnir fyri seg. Sostatt eru tað bara ungarnir frá tí triðju løguni, sum er í august og september mánað, sum hava yvirlivað, og eru tað tí hesir ungarnir, sum vórðu skotnir, umframt tær gomlu harurnar, sum yvirlivdu frá í 2014.

Føroyski harustovnurin er tó enn ikki í vanda. Verða líkindini góð í 2016, og allir teir umleið sjey ungarnir yvirliva, sum ein hon leggur gjøgnum árið, so verður aftur nógv til av haru, tá næsta veiðitíðin byrjar, men hetta vita vit ikki við vissu fyrr enn til tað tíð.

Hagapartur	Bygd	Samlað tal av skotnum harum	Tal av túrum
1. Norðurtriðingur, Norðaripartur	Sørvágur	113	8
2. Suðurtriðingur - Ytripartur	Sørvágur	92	9
3. Sundshagi	Sandavágur	78	10
4. Fyri Norðan Á (Partur av Norðurhelvt)	Eiði	77	10
5. Fjallið (partur av Ognarhaganum)	Kvívik	76	16
6. Frammidalahagi	Hvalvík	74	6
7. Norðurtriðingur, Sun.partur (Vørðufelli)	Sørvágur	74	14
8. Fjallið (partur av Fjalshaga)	Vestmanna	71	6
9. Heimaraleiti	Miðvágur	71	16
10. Klappjakt (4 hagar)	Trongisvágur	70	1
11. Norðuri í Haga (Junkarahagi)	Kvívik	66	6
12. Heygshagi - Ognin	Streundur	60	37
13. Tormanshagi	Bøur	59	2
14. Inni í Haga - Heimaripartur	Funningur	57	4
15. Úti í Haga á Bjørgum	Vestmanna	55	6
16. Norðaraleiti	Miðvágur	53	10
17. Oknadalur	Sandavágur	52	4
18. Uttanhús á Fjølum	Miðvágur	52	9
19. Breiðá og Teistavál	Eiði	51	11
20. Signabøshagi	Kollafjørður	49	7
Samlað		1.350	192

Teir 20 hagapartarnar í Føroyum, har flestar harur vórðu skotnar í 2015. Eisini sæst hvussu nógvir túrar vórðu gjørdir í hesum hagapørtunum. Tær 1.350 harurnar, sum vórðu skotnar í hesum 20 hagapørtunum, svara til 34 % av øllum harum, sum vórðu skotnar í Føroyum í 2015